

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 58710-04-19 לוי' ואח' נ' לוי' ואח'

1

מספר בקשה: 23

לפני כבוד השופטת מיכל עמית - אניסמן

המבקש יוסף לוי
ע"י ב"כ עו"ד דוד יצחק ו/או עו"ד שחר קפושה

נגד

המשיבים
1. שרה לוי
2. גיל לוי
ע"י ב"כ עו"ד יוסף יפרח
3. אמיר ברנע
4. ליאון אוציטל
5. שמעון יצחקי
6. חיים כוכבי

2

החלטה

3

4 לפניי בקשת המבקש, הוא הנתבע 1 בתובענה, להורות כי חקירתו הנגדית בדיון שייערך ביום
5 27.1.2021 בבקשה לביטול היתר המצאה מחוץ לתחום תיעשה באמצעות היוועדות חזותית.

6

7 רקע עובדתי

8 1. ביום 30.4.2019 הגישו המשיבים 1-2 (להלן: "המשיבים") תביעה כנגד המבקש וכנגד המשיבים
9 3-6. בד בבד עם הגשת התביעה הגישו המשיבים בקשה למתן היתר המצאה מחוץ לתחום
10 השיפוט בענייניו של המבקש, אשר מתגורר בגרמניה.

11 2. בהחלטה מיום 8.7.2019 ניתן היתר המצאה מחוץ לתחום השיפוט בענייניו של המבקש.

12 3. ביום 2.8.2020 הגיש המבקש בקשה לביטול היתר המצאה שניתן בעניינו. לאחר שהוגשו
13 תשובה ותגובה לבקשה, נקבע בהחלטה מיום 1.10.2020 כי על הצדדים להבהיר אם הם עומדים
14 על קיום דיון בבקשה או שמא ניתן ליתן החלטה על סמך כתבי הטענות שהוגשו לתיק בית
15 המשפט.

16 4. משהודיעו המשיבים כי הם עומדים על קיום דיון בבקשה לביטול היתר המצאה נקבע מועד
17 דיון בבקשה ליום 27.1.2021.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 58710-04-19 לוינ ואח' נ' לוינ ואח'

- 1 .5 בהחלטה שניתנה ביום 10.11.2020, במסגרת בקשת הבהרה שהגיש המבקש, נקבע כי הדיון
2 שנקבע נועד אף לצורך חקירת המצהירים מטעם הצדדים, אלא אם יודיעו הצדדים כי אינם
3 עומדים על חקירתם.
4 .6 ביום 15.11.2020 הודיע המבקש כי ככל שהמשיבים יוותרו על קיום חקירות, יוותר אף הוא על
5 חקירת המצהירים מטעם המשיבים. ביום 17.11.2020 הודיעו המשיבים כי הם עומדים על
6 חקירת המבקש.
7 .7 ביום 8.12.2020 הגיש המבקש את הבקשה דנן.

טענות הצדדים

- 8 .8 **לטענת המבקש**, לכלל שלפיו גביית עדות תיעשה בין כתלי בית המשפט נקבע חריג שלפיו ניתן
9 לגבות עדות באמצעים טכנולוגיים, לרבות היוועדות חזותית, וזאת בהתאם להוראות סעיף
10 13(א) לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971 (להלן: "**פקודת הראיות**"), שלפיו בית
11 המשפט רשאי להורות על גביית עדות מחוץ לתחום שיפוטו.
12 .9 המבקש טוען כי על פי ההלכה שנקבעה ברע"א 3810/06 **דורי נ' גולדשטיין** (פורסם בבנו,
13 24.9.2007) (להלן: "**עניין דורי**"), יש להרחיב את הפרשנות של סעיף 13 לפקודת הראיות כך
14 שיחול אף על גביית עדות באמצעות היוועדות חזותית ולהרחיב את גדר המקרים בהם יתיר
15 בית המשפט עדות באמצעי זה.
16 .10 לטענת המבקש, בנסיבות רגילות, אלמלא המגבלות שנכפו עלינו נוכח התפשטות נגיף הקורונה,
17 ספק אם היה מבקש להיחקר באמצעות היוועדות חזותית, ואולם המציאות הנוכחית מגבילה
18 את חופש התנועה ומקימה סיכונים בריאותיים לא מבוטלים, כמו גם אחריות עצמית ואחריות
19 כלפי הזולת, המצדיקים כולם היעדרות לבקשה.
20 .11 מטעמים אלו, טוען המבקש, כיום, בעקבות התפשטות מגפת הקורונה, דרך המלך היא שמיעת
21 העדות בדרך של היוועדות חזותית, כפי שעולה מהחלטות שניתנו בעת האחרונה.
22 .12 בענייננו, טוען המבקש, הבקשה מוגשת בתום לב, הואיל ויסודותיה בנסיבות שנוצרו בעקבות
23 התפשטות מגפת הקורונה המגבילות את אפשרותו להגיע לארץ. בנוסף, המבקש הוא בן 73
24 ונוכח גילו ומצבו הבריאותי הוא נכלל בקבוצת סיכון המחייבת נקיטת זהירות משנה כדי
25 להימנע מכל חשיפה לנגיף. גם רעייתו של המבקש מצויה בקבוצת סיכון, הן בשל גילה והן בשל
26 מצבה הבריאותי. רעיית המבקש חולת לוקמיה ומטעם זה עליה ועל הסובבים אותה לנקוט
27 משנה זהירות והקפדה יתרה בהימנעות מהתקהלויות ומגורמים זרים. המבקש צירף אישורים
28 רפואיים לעניין זה.
29 .13 בנסיבות העניין, טוען המבקש, יש להיעתר לבקשה.
30

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 58710-04-19 לוינ ואח' נ' לוינ ואח'

14. **מנגד, טוענים המשיבים**, כי דיון פרונטלי בבקשה לביטול היתר המצאה, לרבות חקירתו הנגדית של המבקש על הנטען בבקשה ובתגובה שהגיש, הוא הכרחי וחיוני כדי להגיע לחקר האמת בשאלות השנויות במחלוקת והטעונות הכרעה.
15. לטענת המשיבים, בניגוד לנטען על ידי המבקש, בעניין דורי נקבע כי סעיף 13 לפקודת הראיות אינו מהווה בסיס ראוי לסמכותו של בית המשפט להורות על מתן עדות באמצעות היוועדות חזותית.
16. על אף האמור, טוענים המשיבים, הם מודעים להשלכות מגפת הקורונה, אך לעת הזו הם סבורים כי מוקדם מדי ליתן החלטה בבקשה וכי יש להמתין להתפתחויות, ועל כן רצוי לשקול את הדברים 3 שבועות לפני מועד הדיון הקבוע בבקשה.
17. כמו כן, מציינים המשיבים, כי יהיה זה עדיף לו מועד הדיון יידחה לחודש מארס 2021, בתקווה שעד אז לא יהיה קושי מצד המבקש להתייצב לחקירה נגדית בבית המשפט.
18. **בתגובה לטענות המשיבים טוען המבקש**, כי הציטוט עליו מתבססים המשיבים מפסק הדין בעניין דורי נלקח מתוך דעת המיעוט שנדחתה, וההלכה שנפסקה בעניין זה קובעת כי בית המשפט יכול לעשות שימוש בסמכותו, לרבות על יסוד הוראות סעיף 13 לפקודת הראיות, ולהורות על גביית עדות באמצעות היוועדות חזותית. דברים אלו עולים מפורשות מפסיקה עדכנית של הערכאות הדיוניות.
19. זאת ועוד, במסגרת תקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018 (להלן: "**התקנות החדשות**"), אשר עתידות להיכנס לתוקף בתחילת ינואר 2021, הכיר מחוקק המשנה באפשרות לקיים דיון באמצעות היוועדות חזותית במפורש, מתוך הכרה בקדמה הטכנולוגית המאפשרת ייעול ההליכים באמצעות שימוש בכלים טכנולוגיים עדכניים.
20. אשר לפתרונות המוצעים על ידי המשיבים טוען המבקש, כי מצב הדברים והמגבלות השונות המוטלות הן בישראל והן בגרמניה בעקבות התפשטות מגפת הקורונה הוא דינמי ומשתנה מיום ליום. בנסיבות אלה, לטענתו, ההצעה כי יינתן לבית המשפט עדכון 3 שבועות לפני מועד הדיון אינה ישימה. בנוסף, על פי פרסומים ברשת האינטרנט, נוכח היקף התחלואה והתמותה בגרמניה הוכרז סגר במדינה שצפוי להימשך לפחות עד ליום 10.1.2021, כשבועיים לפני מועד הדיון.
21. נוכח האמור, טוען המבקש, כי אין בהצעת המשיבים כדי לסייע לקידום ההליך, במיוחד נוכח הסיכון הבריאותי בו מצויים המבקש ורעייתו.
22. אף ההצעה לדחות את מועד הדיון מעלה שאלות, שכן כלל לא ברור מה יהיה מצב התחלואה בישראל בחודש מארס או לאחר מכן. הוא הדין ביחס לגרמניה. בנסיבות אלה, דחיית הדיון לא תאפשר בהכרח חקירה פרונטלית של המבקש. שעה שמדובר בהליך שנפתח כבר בחודש אפריל 2019, לפני יותר משנה וחצי, יש לקדם את בירורו.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 58710-04-19 לוינ ואח' נ' לוינ ואח'

המסגרת הנורמטיבית

- 1
2 23. ככלל, גביית עדות תיעשה לפני בית המשפט הדין בהליך המשפטי. באופן זה נשמרת זכותם של
3 בעלי הדין לחקירה נגדית ובית המשפט יכול להתרשם באופן בלתי אמצעי מהעדים
4 וממהימנותם, לנהל את הדיון כיאות ואף להפעיל אמצעי כפייה על מנת להבטיח את התייצבות
5 העדים ועל מנת שאלה ישיבו על השאלות המוצגות בפניהם כיאות [ראו רע"א 7998/18 כהן נ'
6 **חברת החשמל לישראל בע"מ** (פורסם בנבו, 5.3.2019)].
7 24. בעניין דורי הנזכר לעיל קבע בית המשפט העליון כי סעיף 13 לפקודת הראיות מהווה את מקור
8 הסמכות לגביית עדות בהליך אזרחי באמצעות היוועדות חזותית. לאורך השנים פורשה
9 האפשרות של מתן עדות באמצעות היוועדות חזותית על פי הוראות סעיף 13 לפקודת הראיות
10 באופן מצמצם, ונקבע כי דרך המלך היא שמיעת העדים באולם בית המשפט, וכי בבואו לשקול
11 בקשה להעדת עד מחוץ לישראל על בית המשפט לבחון אם הבקשה הוגשה בתום לב; אם יש
12 בידי העד למסור עדות רלוונטית לשאלות השנויות במחלוקת; וכן אם קיימת סיבה טובה
13 המונעת את הגעת העד לארץ ואת הופעתו לחקירה בבית המשפט בישראל [ראו למשל רע"א
14 2772/12 **פלוני נ' פלוני** (פורסם בנבו, 8.5.2012)].
15 25. טעמים הנוגעים למצבם הבריאותי של העדים הוכרו כ"סיבה טובה" המונעת את הגעת העד
16 לארץ והופעתו לחקירה בבית המשפט בישראל [ראו רע"א 4649/92 **פקיד שומה למפעלים**
17 **גדולים נ' גהל**, פ"ד מז(1) 564 (1993)].
18 26. ככלל, נקבע בעניין דורי, כי יש לבחון כל מקרה לפי נסיבותיו, ואין לקבוע מסמרות בנושא:
19 **"ככל שהעדות חשובה ומרכזית יותר וככל שהבאת העד לבית המשפט כרוכה בקשיים רבים**
20 **יותר או בנזק רב יותר לעד, כך ייטה בית המשפט להתיר עדות בהיוועדות חזותית. בנסיבות**
21 **מסוימות יידרש בית המשפט אף לשקול אם מתעורר חשש כי התרת עדות בהיוועדות חזותית**
22 **תוביל לפגיעה באינטרס ציבורי או בתקנת הציבור... הטעם שביסוד הבקשה אינו עומד לבדו**
23 **ובכל מקרה יהא על בית המשפט להציב מולו את הפגיעה האפשרית בהליך ובצד שכנגד."**
24 **(סעיפים 19 - 21 לפסק הדין).**
25

מן הכלל אל הפרט

- 26
27 27. לאחר שבחנתי את טענות הצדדים, מצאתי כי התנאים שנקבעו בפסיקה לשם היעדרות לבקשה
28 להתיר עדות באמצעות היוועדות חזותית מתקיימים בנסיבות המקרה. כך, סבורתני כי הבקשה
29 הוגשה בתום לב, המשיבים אף אינם חולקים על כך. כמו כן, לא יכול להיות חולק כי העדות
30 רלוונטית לשאלות השנויות במחלוקת, שעה שהמשיבים עמדו על חקירת המבקש במסגרת
31 הדיון בבקשה. בנסיבות העניין שוכנעתי כי מתקיימת אף סיבה טובה המונעת את הגעת המבקש
32 לארץ.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 58710-04-19 לוינ ואח' נ' לוינ ואח'

28. כאמור, כבר בעניין דורי נקבע כי האמצעים הטכנולוגיים העומדים לרשותנו כיום מאפשרים לבית המשפט להתרשם מעדים באופן ישיר ואף לפקח על חקירתם ולכוונה בזמן אמת, כמו גם לקבל תמונה ברורה אשר למהימנותם של העדים, ועל כן קטן החשש מפני היעדרה של התרשמות ישירה מהעדים ומעדותם. משכך נקבע כי יש להרחיב את גדר המקרים שבהם יתיר בית המשפט גביית עדות בחו"ל באמצעות היוועדות חזותית.
29. בדומה, נקבע ברע"א **SmithKline Beecham P.L.C 3005/02 נ' אוניפארם בע"מ**, פ"ד נו(6) 865 (2002), כי הפרשנות המחמירה שניתנה לסעיף 13 לפקודת הראיות עד אותה עת חייבת להשתנות, זאת נוכח האמצעים הטכניים הקיימים המאפשרים קבלת תמונה ברורה בדבר מהימנות העדים [ראו גם רע"א 4718/13 **מדינת ישראל נ' בולפון יוון** (פורסם בנבו, 29.6.2014)].
30. הדברים מקבלים משנה תוקף נוכח מגפת הקורונה השוררת בימים אלו במדינות רבות בעולם אשר בעטיה הציבור נדרש לריחוק חברתי על מנת לשמור על בריאותו. מצב זה מצריך המסקנה שלפיה במקרים המתאימים והמתבקשים יש לעשות שימוש באמצעים טכנולוגיים העומדים לרשותנו. [ראו לדוגמא תא"ק (ת"א) 9327-05-19 **נרקיס נ' ELI TAHARI LTD** (פורסם בנבו, 15.11.2020)].
31. בדומה, אף בית המשפט העליון אישר לאחרונה החלטה שבמסגרתה הותרה עדות באמצעות היוועדות חזותית מקום בו העד שחקירתו נדרשה התקשה להגיע לישראל מטעמים הנוגעים להתפרצות מגפת הקורונה [ראו רע"א 6128/20 **בשביל הכבוד בע"מ נ' מור** (פורסם בנבו, 3.9.2020)].
32. בענייננו, סבורתני כי שילובם של דברים, קרי הרחבת האפשרות לגביית עדות באמצעות היוועדות חזותית וכן התפרצות מגפת הקורונה המטילה מגבלות משמעותית על המעבר בין מדינות ומקימה סיכון בריאותי לעדים בהגעה לארץ, בפרט לעדים המצויים בקבוצות סיכון, מחייב את קבלת הבקשה.
33. לכך יש להוסיף העובדה כי עסקינן בהליך ראשוני, בטרם נקבעה סמכותו של בית המשפט בישראל להיזקק להליך העיקרי, ומשכך, הבאתו של המצהיר לארץ לשם חקירתו, בנסיבות המתוארות לעיל, היא צעד מכביד שאינו מהותי לצורך ההליך.
34. מסקנתי זו עולה בקנה אחד אף עם הקבוע בתקנה 72 לתקנות החדשות, אשר צפויות להיכנס לתוקף בעוד כעשרה ימים, הקובעת מפורשות את האפשרות להורות על שמיעת עדות בדרך של היוועדות חזותית, בהתקיים תנאים מסוימים.
35. לא בכדי אף פרסמה הרשות השופטת ביום 1.11.2020 נוהל בדבר קיום דיונים באמצעות היוועדות חזותית, נוכח התפשטות מגפת הקורונה (ראו נספח ב' לבקשה).
36. אין בידי לקבל את הפתרונות המוצעים על ידי המשיבים. איני סבורה כי יהיה בדחיית ההכרעה בבקשה עד לשלושה שבועות לפני מועד הדיון כדי לשנות ממצב הדברים הקיים כיום. ראשית,

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 58710-04-19 לוינ ואח' נ' לוינ ואח'

1 מדובר אך בדחייה של כשבועיים במועד ההכרעה בבקשה. שנית, מקובלת עלי טענת המבקש,
2 שלפיה ההגבלות המוטלות על הציבור בארץ ובגרמניה משתנות מיום ליום ואף אם עוד שבועיים
3 מהיום יוקלו ההגבלות, אין בכך להשליך על המצב שישרור בסמוך למועד הדיון.
4 37. עוד מקובלת עלי טענת המבקש, שלפיה אף אם המגבלות על הכניסה לארץ או על המשק
5 בגרמניה תוקלנה משמעותית בשבועיים הקרובים, אין בכך כדי להסיר את החשש לבריאותם
6 של המבקש ורעייתו, ככל שידרש המבקש להגיע ארצה, וכאמור לעיל, מצב בריאותי כבר הוכר
7 כסיבה טובה לאפשר עדות באמצעות היוועדות חזותית.
8 38. איני סבורה אף כי יש מקום לדחות הדיון לחודש מארס, שכן אין כל ערובה כי עד למועד זה
9 יוסר החשש הבריאותי או יוקלו ההגבלות על ההגעה לארץ כמו כן, מקובלת עלי טענת המבקש,
10 שלפיה ההליך נפתח כבר לפני כשנה וחצי ועודנו מצויים בדיון בסוגיית ההמצאה. הגיעה העת
11 לקדם את בירור ההליך.
12

סוף דבר

13
14 39. נוכח כל האמור לעיל, הבקשה מתקבלת. בנסיבות העניין שלפני, סבורתני כי נוכח המגבלות
15 המוטלות על נוסעים המגיעים לישראל, כמו גם נוכח מצבם הבריאותי של המבקש ורעייתו, כפי
16 שעולה מהאישורים הרפואיים שצורפו לבקשה, נוכח הפסיקה המובאת לעיל בנוגע לאפשרות
17 לגביית עדות באמצעות היוועדות חזותית והאפשרות להתרשם ממהימנות העד באמצעי זה, וכן
18 שעה שמדובר אך בחקירה במסגרת בקשה לביטול היתר המצאה (בשונה מחקירה במסגרת דיון
19 הוכחות), יש להיעתר לבקשה.
20 40. חקירתו של המבקש תיעשה באמצעות היוועדות חזותית.
21 41. המבקש יפנה למזכירות בית המשפט לשם תיאום ביצוע החקירה באמצעות היוועדות חזותית
22 ויישא בעלויות הכרוכות בכך.
23 42. בנסיבות העניין לא מצאתי לעשות צו להוצאות הבקשה.
24 לא למותר לציין כי מן הראוי כי הצדדים ינצלו התקופה עד למועד הדיון על מנת לנסות ולהגיע
25 להסכמות לגופה של תובענה.
26

המזכירות תדוור העתק החלטתי זו לב"כ הצדדים.

27
28
29 ניתנה היום, ו' טבת תשפ"א, 21 דצמבר 2020, בהעדר הצדדים.
30

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 58710-04-19 לזין ואח' נ' לזין ואח'

מיכל עמית - אניסמן, שופטת

1
2

